

מבעד למסורה

ישעורים בהתחללות

שבוע של פלומר וסדרה של קבלת פנים ל"זמן" ול"זמן" מקדם ביפו ואח"כ בירושלמנו הקדושה.

ורואה אני בחוש, שדודתי, נשמתה עדין, היתה יהודיה חכמה. היא זכתה הונה לברכה, היתה אומרת: אם נגזרה גזרה על יהודי שתהיינה לו שתי נשים בזה אחר זה, יהי רצוני שיהפך עליו הסדר ותנתן לו האישה השניה קדם כדי שאחריה ידע להוקיר את הראשונה.

כלפי זה שאתם אומרים: נציב יהודי ונציב גוי. אם כבר נגזר עלינו כמעט, שיהיו לנו שני נציבים בזה אחר זה, אחד בן-ברית ואחד שאינו בן-ברית, למה לא הפך הקב"ה את הסדר ולא נתן לנו תחלה את השני, כדי שידעו אחב"י איך להוקיר את הראשון?..

בודאי אין מביאין ראיה מדברי זקנה, אעפ"י שהיא דודתו של ר' עזר' צותי אבל מה לעשות ואצלנו הכל הרגישו כך, וכלנו שאלנו כמותה בשעת קבלת-הפנים שנערכה בשבוע זה לנציב השני וזכרנו בשעת משעה את הפגישה לנציב הראשון... ובשעה שאחב"י המוזמנים וביחוד הבלתי-

מוזמנים רצו עטופי-שהורים והזיעו — המיסכנים! — תחת בגדי-הבקר שלהם, עפ"י גזרה דמלכותא, לכבוד הזוג הישיש בן-באה וחצי שנים, וכשקראתי ע"א הקבלת-פנים הנלככה שנעשתה לחם בת"א, זכרתי את שירת החסידים "כי הרבי צוה להיות שמי" חים", ואותה היהודיה הזקנה — שיצאה בתוך ההמון לקראת הקיסר וכפקודת הרשות לקרא לפניו "הידר!" אמרה בקול: כן יהיה לו כח לחיות, כשם שיש לי כח לצעק: — "הי" רי"א!"..

* *

ורוצים אתם מסתמא, תלמידי הספרנים, לדעת הכל-בכל-מכל-כל פרשת הענין של הפגישות ביפו ובעיה"ק ירושלים, ומצפים אתם בודאי לאמרי פיו של ר' עזיזות שיספר לכם על כל הטרם לכל פרטיו ודקדוקיו, כדרכו בקדש, ואולם צריך אני להודות לכם כי הפעם לא הלכתי ליפו, מחמת שלימדתי קצת — למה אבחר? — מדרכי הבלופרים שלנו מהעתה והגון" בת"א.

כשם שעשה פסח גינצבורג כשנסע לפני שנה או שנתים לרומניה — כפי שכבר גליתי לכם פעם אחת את הסוד! — ושלה כדרך גם ידיעות תלגרפיות ביפו להעתון "מורגן ז'ורנל" אשר בניו יורק, שבו היה כתוב בפירוש "מאת ספורנו בא"י" — כך החלטתי גם אני לשבת למנוחתי בתוככי ירושלים, אף שאין בה גמי, (גם חרוז ואומלל זה יצא מתחת עטי החת השפעת המשורר גינצבורג)

ולשלה לכם ידיעות מברקיות וא"ל זמיות מיפן, בדבר הקבלת-פנים של הנציב החדש. מה שהיה בנמל וסדר הקבלת-פנים א אספר לכם, מפני שכבר קראתם את מעל עמודי "דאר היום" באור תיות גדולות וכל פרטי הפגישה הלא הם כתובים על ספר התכנית היפה, שנדפסה ע"י הרשות דוקא בצבעי הדגל הציוני, כחול על גבי לבן, ונתן חלקה בקהל, כידוע.

ואולם, בשעה שהקראל עמד על הזר יפו וחכה לנציב במסופם הכבוד הרגיל, ששם נתקבל א חי נ ו הגדול, ואפילו הודרום בשעתו וי"א גם אגריפוס ור' משה ליקרמן יאמריקה, והנה נכ גדול היה שם: בנגוד לחוק"עולם שאין בים התיכון לא שפל ולא גאות, לא מעלות ולא מורדות, נפלו הטום פתאם מפני אימת הפלד-מרשל: הים ראה אותו וינס, הסירה תסוב לאהור ולא יכלה להגיע לנמל מפני שפל"המרד רגה והנציב עלת, במהילה, שלא כהרכו ובשעת-המעשה השבתי בלבי, כי לא בהיל ולא בפה אף לא בגאו ו הים, כי אם ברוח זו שנשבה אה, רוח קרה וצנה בלב, והם בוער יפואי בחוץ...

ופתאם — כך מספר לי תלמידי מיפן, כלומר בא-בחי החותם בשמי. כמו ה"סופר מא"י" לעתון "מורגן ז'ורנל" — הופיע על הבמה מפקד אנגלי זקן בעל קומה וכלו לבוש פאקי (לא קאקי חיוריל!) ועל ראשו כבע אנגלי של תייל, משופע לצד יכיו. בנהוג, ושלשה טורי מידליות על חזהו.

כאפד על הכח הנדול בשעתו, ולירו הפלונית שלו, זו תפארתו וחציו הטובה — אנגליה גבוהה וממושכה גם היא, לא כל כך דקה, ועל פניה עלתה, כנראה, מחרשת-הזמן... ובשעה שעברו לפניו האורחים, עז-רוח שורות מלמעלה, היה שומר אירלנדי מעבירם כמש כבני מהון אמתיים ומראה להם מיד את תדרה, מעשה "סולדג'יר" אמתי, — בשעה זו עמד בלי נוע ובלא צחוק החו הסמואלי על שפתיו ורק ב"גוד-מורד נינג!" יבש, לחץ את ידיהם, להוציא צבאית, עד שבני-דודנו הרגישו את הכח ונמצאו ביניהם שאמרו בל-שונם: האדאק קאן אחונא" כלומר: הראשון היה אחינו זה ארון... * *

עוד לא הכפיק הפלד-מרשל לגמר את כל הטקס ולקבל ברכת-פטוריו כראוי מבני-אדם והנה קפצו שניהם, חזק והזקנה, מעל הדוכן, ועברו על לאו המור מדאורייתא "כי לא בגבורת יסוס יחפץ", והתכוננו כשבע עינים אל לניון ה ס ו ס י ם של הבידואים, ובניד ז' ד נ ו לא הספיקו אף הם להגיש את התזכירים, המחאות וכתבי-השטנה שהכינו בידיו הם, כי מרב הלחץ והכח של הזקן בשעת "תקיעת הכף" נקרעו הנירות בין אצבעותיהם, וכלומר קפץ לתוך המכונית בדרך ישר ירושלימתו: ומרב חפזו והתפעלות מנבורת-הסוס או אולי מפני שלא התחנכה עריון כל צרכה לתפקידה החדש ותקשה, ונפלה עליה אימת הצבור, נכשלה הלידי

ברגלה בשעת עלייתה לתוך המכונית, ונתעגנה רגע מנעלה, עד שהצילוה מהליצה זו וישבה במכונית... במכונית השנית ישב המוזכיר לימינו השליש החדש, מזרע אחב"י, יורשו של מונקטון, ומושלנו החביב אוה לו למושב דוקא אצל ה נ ה ג, כדרך היושב-ראש של בית-הכרם: רצה כנראה להקדים הפעם את סיימס וישב ל פ נ י ו כדי להתרגל — בפני דברי ידידיו — וללמד את תורת ההנהגה לימים יבואו...

ושני הקאואסים האדומים הלכו אכלים והפויי ראש, כשני יתומים מכש, וברגליהם במהילה עד תחנת התכנת, מחמת שמקום-כבודם אצל לעיל... ובשעת הליכתם עקב בעד הנהג נתפש על ידי אהר, כאמור אנודל בלא דפיקת המיטות, נשתקעו בהרהורים על תור הזהב שבימי הנ-ציב היהודי, בשעה שקבלו "נישואנים" ותיו יושבים בראש וב"מזרח" על יד ה"מנהוב" היהודי... * *

והריני מודה ומתודה לפניכם, רבני תי, כי לא הלכתי גם לקבלת הפנים שבירושלים, מפני כמה טעמים: ראשית חכמת, לא היה לי השק! והשנית ידעתי כי הפעם הלכו רק הסגנים וממלאי-מקום של מלון יזו, הועד-הלאומי, ועד-העיר, מזרחי ושאר המוסדות שלנו, מחמת שהאדונים הגדולים הלכו לקונגרס, ע"כ החלטתי גם אני לשלח את ה"במקום" שלי עם כרטיסי והמסות שלי, וביחוד סכר קינג-הבקר הלכו שלי, אל התחנה,

ואני הלכתי אל הרחוב וסוכבתי בחוץ צות בלי כיסיה וכיהרדי פשוט, מכל השוה, ועשיתי "אינספקציה" ברחובות כדי לראות ולדעת, למשל, מי תולה דגל עברי על חנותו וכי לא, מי רק לפני בית-הדאר לקראת הנציב ומי נשאר בביתו, אם מרביצים מים ברחובות או אגרופים-שוטרים ביהודים והכל — כדי להכין לכם מטעמים תלמידי חלקקנים, לכבוד שבת, כדרכי בקדש...

ובכן, ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי, יום שהוכפל בו "כי טוב", והנה בעברו ברחוב יפו לפני הכלדיה, ראיתי תהלוכה שלמה של נשים ואנשיים, זקנים ונערים מאחב"י, אצים רצים ומדברים בקול רם בדיהם וברגליהם וסביבם נשעה מאד, וה"שכתי בלבי: בודאי יצאה הארת-אל" תאנאק אל שער יפו לקראת בו, הנציב החדש, כדרכם תמיד, ואולם עד מהרה ראיתי כי השדתי בכשרון, והנה כל הגדוד הזה פשט על מדרגות הכלדיה, הסתעה פנימה על השוטרים בתוך האולמים וצעקתם עד לב השמים: "בידנא כיוי!" לא הועילו כל התחנני" נים והאיומים ואף הלטופים והפיוסים של השוטרים למפגינים לרבות הנשים "יא חביבי!" — והם באחת: "בידנא כיוי" (מים אנו רוצים).

ואחת מתלמידותי שבין המפגינות גחנה ולחשה לי כי הפגנה זו נעשתה ע"י שכונת בתי נסים בק ושער-שכ" ונם רחוב מוסררה דוקא ביום בוא הנציב, אולי תעמד לחם זכותו של הזקן-מספרים כי הראים שלנו, שהיה